

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Politična pisma.

IX.*)

Naj bolj pretiranim ljudem — najpred srce upade, ako stvar ne gre, kakor so si jo pred začetkom predstavljali. Ti ljudje so dostikrat nevarnejši nego sovražniki sami. Navdušenost je velik in neobhoden dvigatelj pri narodnih podvzetjih, toda pri taci podvzetjih kakor je sedajšnja vojna Srbov s Turki, ne zadostuje sama navdušenost, ampak je treba tudi zdravega, nepristranskega in zrelega razsodka. Treba je dobro in zrelo razsoditi svoje in protivne moči, in potem ravnati. Ker se je precej po prvih bojih, ki so jih Srbi s Turki imeli, pokazalo, da se prvotni vojni črtež Srbov bolj na pretiranost nego na strategične razloge opira in ker je vsled nekaterih srbskih neudač nekim prostim navdušencem precej začele srce upadati, odločil sem se o priclinah teh neuspehov tukaj svoje mnenje izjavljati, in to posebno zato, da bi se ne mislilo, da je nesposobnost naroda kriva temu, kar so nesposobni pojedinci zakrivali.

Rekel sem precej v začetku, da se srbski vojni plan bolj na politične nego na strategične razloge opira in da se mi dozdeva, da taj črtež nij od Črnjajeva izdelan. Denes bi mogel pristaviti, da tistih, ki so ta črtež delali, niso samo politični oziri zapeljali, ampak da jim je tudi strategičnega razsodka pomanjkovalo. Dandenes vse kaže na to, da Črnjajev precej od začetka srbskega plana nij odobral, a da njegov upliv nij bilo dostatočen, preinaciti

* To pismo je pisano predno je pisatelj vedel o padu Knjaževca. Ker pa se nam njegove misli i za nadaljni razvoj stvari resnične zde, priobčujemo ga Ur.

ga. Vse kaže, da je Črnjajev precej prve srbske neudače porabil, da dokaže srbskej vladi, da je treba plan preinacirati kar menda se mu je tudi popolnem posrečilo. Pozivljaje se na vojskovanje Miloša in na njegove uspehe bilo je tu rečeno, da strategično položje Srbije v vojni s Turki v slučajih, ko Turki niso dosti slabejši, nego Srbi, zahteva sosredno srbskih sil in ob enem najprej k Timoku obrniti se, a ne k Drini. To menda je tudi v istini novi črtež srbskega vojskovodstva. In Črnjajev, ki ga je, kakor je dopuščeno misliti si, izdelal, nij jemal obzira na nič drugega, nego na čisto strategične razloge. Brez usmiljenja je pustil Turkom jugoizhodnji del Srbije vse do Timoka, to je do Knjaževca.

To priča o resnobi, s kojoj se je stvari poprijel in ob enem o vojniškej njegovej odločnosti. Črtež njegov je zdaj jasn. Kolikor mogoče srbskih močij ob Timoku združiti, tako da morata celo Alimpić in Čolak-Antić toliko svojih sil k Timoku poslati, kolikorkolj jima jih za defenzivo nij neobhodno potrebno.

Taj plan se tudi dobro ujema s strategičnim položjem srbskih tvrdjav Deligrad in Aleksinac, kajti ti tvrdjavi Turkom ne dopuščati, iz Niša Črnjajevu v hrbet pasti, Srbom pa dovoljujati, kakor naj novejša dogodbe dokazujejo, iz Aleksinca Turke pri Nišu napadati in tistim turškim oddelom, ki proti Knjaževskemu okraju opirajo občenje z Nišem preprečiti, da jih celo v hrbtu napadati. Ako se Črnjajevu posreči, doslej napade Turkov odbiti, more tako dolgo na Timoku ostati, da Turki večji del svojih sil v taci napadih istočijo, da se cela srbska vojska, za kojoj je zdaj 50.000 pušek na potu, oboroža in za

toliko izuri, izvežba, da bo zares sposobna, kajti več ko tretji del Srbov, ki v bojnem polji stoje, je oboroženih s starimi nevaljanimi puškami in za ofenzivo izvežbanih je le čisto mala peščica, kar je samo na sebi najjasnejši dokaz, da defenziva je Srbom neobhodno potrebna. Tudi nij vsa srbska vojska jednako hrabra. Na Srbskem biva veliko Rumunov in tisti bataljoni, ki iz Rumunov obstoje, nijso zanesljivi v ognju; ti le gledajo, da sami sebe hitro spasijo, ter tako dostikrat veliko pokvarijo. Črnjajev si neki več ne upa, Rumunov samih v ogenj poslati.

Jugoslovansko bojišče.

Srbski oficijalni telegram poroča o izgubi Knjaževca tako-le: Polkovnik Horvatić je pet dni višine Tresibabe proti mnogo močnejšemu sovražniku branil, ali Srbi upehani od vednega boja, morali so se umakniti in so zaseli soteske mej Knjaževcem in Banjo.* Torej vzmikanje je bilo popolnem v redu, Srbi nijso nobenega kanona izgubili. Ravno tako gotovo je, da je tu pred Knjaževcem samo neveliki Horvatićev polk v ognji bil, a ne Črnjajeva glavna vojska. Do glavne bitve še le pride.

Srbi so sedaj v soteskah popolnem v defenzivi. Črnjajev je svojo vojsko ves čas vezbal in uril. Zdaj bodo trdovratni boji, v katerih bodo napadajoči Turki po malem velike žrtve izgubljali, in kadar pride pravi čas, prestopijo Srbi v ofenzivo. Mi smo optimisti in imamo tvrdo nado, da bomo pravo obdržali.

Iz Hercegovine nij denes nič novega. Stvari stoje kakor so, odločitve nij še bilo.

Listek.

Janežičeve slavnosti

ki bode v njegovej rojstnej fari št. jakobskej, v Rožnej dolini na Koroškem, 13. avgusta tega leta, program je, kar zopet ponavljamo ta-le:

Ob 10. uri do polu dne slovesna sv. maša v farnej cerkvi sv. Jakoba. Ob 11. uri do polu dne svečanost pri rojstnej hiši v Lešah. Red svečanosti pak je: 1. Nagovor predsednikov. 2. „Molitev“, S. Jenkova; poje pevski zbor. 3. Slovesni govor; prof. in deželni poslanec Andrej Einspieler. 4. Slavnostna kantata. „V spomin A. Janežič-u“, zložil J. Cimperman, napev Stöckla, pevovodje ljubljanske čitalnice. 5. Deklamacija; deklamuje Urška Torcarjeva, deklé iz Rožne doline. 6. „Pesen koroških Slovencev“, zložil dr. Toman, napev Gerbčev, pevski zbor. 7. Domovina, zbor s tenor solo; napev Nedvedov. 8. Govor. 9. Samo, napev Försterjev, poje pevski zbor. Po sveča-

nosti obed. Ob 3. uri po polu dne skupna veselica s petjem in godbo.

Slavnostna kantata pak se glasi:

V spomin Antonu Janežiču.

(Besede J. Cimpermana; napev Stöckla, pevovodje ljubljanske čitalnice.)

Na plóšči iz marmora zlato-bleskeče

Oznanjajo črke čestito imé;

Hvaležnosti so za nam v oku trepeče,

A dviga ponosno se v prsih sreč,

Ker o n, ki nositej bil temu imenu,

Na veke zapisan v spomin je Slovenu:

Bil Janežič mož je, užgan za svoj narod,

Zato ga proslavlja hvaležni zdaj zárod.

„Naprej, naprej moj dragi rod

In suči dušni svitli méč,

Tako postaneš svoj gospod,

Postaneš krog in krog sloveč

Sree si blaži, tistri um,

Nikdar ne vgasni ti pogum;

Če včas prav se sreča skrije,

Dan v zide ti, da žarno sijet!“

Takó jo blagi mož učil

In uk njegov je sad rodil:

Už nam prihaja lešpt čas,
Ker zlata sloga druží nas.

Pri tvojem spominku,

Nesmrtni roják,

Priseza nebrojnih

Čestiteljev vsak:

Da zvest hče ostati

In v delu srčan

Dokler ne zasveti

Naš véliki dan!

A, duh tvoj ognjeni,

Ki nas je budil,

Ki nas je blagosti

Krepósti učil:

On bode pokazal

Do slave nam pot,

Po njega navdušbi

Naš dvigne se rod!

Nesmrtni vlastenec, poglej iz višin,
Kakó rod slovenski slavi tvoj spomin;
Hvaležnost, ljubezen se v sreči glasi:
Naj Janežič blagi na véke živi!

Iz Dunaja se naznanja „Pester Journalu“, da je bil te dni poklican glavni vodja avstrijske državne železnice v ministerstvo notranjih zadev, kjer mu je bilo povedano, da pridejo čez nekoliko dni sanitetni vozovi iz Rusije, kateri so namenjeni čez Pešto v Belgrad. Ker je ruska carica željo izrekla, da bi se tem vozovom pot čez Avstrijo ne zaprla dovolilo je ministerstvo notranjih zadev, da sme „državna železnica“ transport teh sanitetnih vozov prevzeti.

Slavni Karl Russel je pisal te dni prejšnjemu ministru Granvilu pismo, v katerem pravi o bulgarskih zadevah naslednje: „Naj bi se izbarkalo tisoč mož naše flote in gotovo bi dosegli namen (to je vstaviti klanje v Bulgariji) in če ne, naj bi njim sledila še druga vojaščina. In če bi mi sami ne mogli iztrebiti barbarstva in silovitosti v Turčiji, potem pa svetujem, da se zvežemo z Rusijo, ter z njo se posvetujemo, kako da se naj dosežejo naši nameni. Geslo stranke Whigov je vedno bilo: državljansko in versko svobodo celemu svetu! Tega gesla se bodem držal do smrti!“ Povsod se rodijo poštenjaki in lord Russel je možak, katerega ime je vendar tudi nekoliko znano po Evropi.

Govori se, da se je Francoski nekedanji maršal Bazaine ponudil Turčiji za vodjo proti Srbiji. Naj le! Kakov turški Metz bi Srbom gotovo ne škodoval. Karakteristično pa je, da sedaj uže vsak potepuh išče zavetja v Turčiji!

„N. F. Presse“ se iz Zemuna poroča, da je škof Strossmayer 30.000 gl. poslal v Belgrad. Ako je vest resnična prejasno kaže dobro serce slavnega moža, kateri deli bogate svoje darove tam, kjer je v istini treba. Gotovo pa se sme pričakovati da škof Bosnijo, ne pozabi trpečih svojih bratov v Turčiji, do katerih je imel uže od nekedaj velike simpatije.

Turška surovost.

Turčija je po svojih poslanikih evropskim vladam izrekla, da nema vzroka odpraviti v vojni proti Srbiji in Črnej gori silovitosti čerkeskih divjakov, ker Srbija in Črna gora ste pred njenim očmi le upornici, katerim nasproti se ne bode držala pravil bruseliškega kongresa.

Koliko truda je stalo, da so se evropski kabineti udali konvenciji skleneni v Genfu, ter se podvrgli pariškim obravnavam!

Koliko časa je preteklo, da je omika razširila svoje peroti tudi čez smrtonosno polje krvavih bojov, ter šinila s svojimi milobnimi žarki tudi mej grmeče topove in vsaj nekoli olehčala strašno pezo, katero prinašajo moralne vojske nad zaslepljeno človeštvo!

In človek bi mislil sedaj, da ta vpliv je omiki zagotovljen, in da so minoli časi, v katerih se je po bojiščih kakor po mešarnicah mesarilo. Ali visoka porta je družega mnenja, in hladnokrvno je pobrisala s tatarsko svojo dlanjo čez vse tista diplomatična dela, katera je s trudom rodil bruseliški kongres, ter je vrgla v zgodovinski kot, kjer naj v miru počivajo.

Turške druhali bodo še na dalje morale, plenile, klale nedolžne žene in otroke, davile ranjene in trpinčile vjete! Zakaj tudi ne? Omike Turčiji tako nij potreba, vsaj se še dobi judovske inteligencije obilo, katera si z veseljem zavije krog hebrejskega čela vmažani turški turban, in povečuje te tartarske mohamedane in jim še slavo kliče, ako se skoljejo v srbske krvi!

Turčija se ne ukloni pogodbam bruseliškega kongresa! Ona ostane zvesta svojim principom, in v devetnajstem stoletju odbije z isto oholostjo terjatve evropske civilizacije, s katero bi jih bil odbil nekedaj mogočni Soleiman, stoječ pred dunajskimi židovi. Ali Turčija je sedaj slabotna, posmeh vsemu svetu, in kakor staro strašilo v zelniku, visi še na karti Evropske. Pa vendar svojih principov ne opusti in zaničevaje zre na kulturo olkane Evrope!

To je kontrast, kateri jasno pričuje, da mora priti iz Evrope to strašilo, tija v pusto Azijo, kjer naj si ti Turčini sami sebi grizejo nosove, ter režejo obrite poganske glave — zaničevaje pogodbe bruseljškega kongresa!

General Klapka!

— r. Čas rodi včasi eksistence, katere same ne vedo, kako da postanejo imenitne in po svetu poznane. Taka eksistenca je general Klapka. Zgodovina ga ne bode zapisala v svoje liste, ali vendar to človeče straši in rogovili po Evropi in se napenja, kakor da bi bilo bog ve koliko strateških talentov zakopanih v njem. Ali če je kedaj prašiče pasel po ogerskih pustah, prepričani smo da se od tedaj sem nij mnogo naučil v življenji!

Ta nadepolni Avar — sloveč v rubrikah dunajske „N. F. Presse“ — je leta 1866

svojo skrhano sabljo tudi Prusakom hotel obesiti na vrat, in je tedaj izdal s svojo domovino s tisto genijalno lahkostjo, s katero je sedaj odrinil proti Carigradu, da bi s surovimi Čerkesi plenil in pustošil srbske livade, in nabadal na kolce slovanske junake.

In tak človek je imeniten po Evropi in sloveč tudi v Avstriji!

Morda je ravno čakal, da bi Avstrija pričela kake boje, in bi on potem osnoval proti njej kako historično-humoristično ogersko legijo, ter na novo izdal dualistično svojo domovino?! Čas mu je bil očitno predolg in zvezal je hunske svoje cape in odromal proti Štambulu, ta ogerski patrijot! In čez nekaj dni potem so se pričele zopet historično-humoristične govorice o ogerski legiji, katera je imela udariti na Srbijo in razdrobiti njene armade.

Pa general Klapka je zopet ostal na cedilu. Bog vedi, ali nijso hoteli ti po mladih prašičih smrdeči pastirji zapustiti svojih pust, ter se združiti pod mahomedansko zastavo, da bi se borili proti krščanstvu in evropskeji omiki; ali se je pa turška vlada sama branila sprejeti Klapkove ominozne sablje, za katero se je dosedaj še vedno kakor črna senca vila neizmerna blamaža! Bog ve kako je bilo, ali Ogerske legije ne bode, in prav je tako.

Kaj pa da počne sedaj general Klapka ne vemo. Mi bi mu svetovali, da naj postane kak turški derviš, ali pa naj gre k Dahomejcem, kateri se ravno sedaj na boj proti Angliji pripravljajo in naj jim ponudi svoj „historični“ meč. Mož, kateri tako gori za Turčijo in njeno barbarstvo, bi se pri tem afrikanem rodu pač hitro navadil žreti človeško meso, in nij dvombe, da postane kmalo kinč dahomejske olike.

Skrajni čas pa je, da se v Evropi in posebno v Avstriji pozabi ta katilinarična eksistenca, katero je sam humbug spravil na visočine življenja, kjer se sedaj baha in razprestira, kakor da bi jo bile bog ve kake zasluge vzdignile nad drugo človeštvo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. avgusta.

Moravski poslanci so se zbrali 6. avgusta v Bernu, ter se posvetovali pod predsedništvom Pražakom, kako da bi zopet v dotiko stopili s češkimi deklaranti.

Da **Hrvatje** vidijo, kako obsojuje ne le „Slovenski Narod“ ampak vsi Slovenci zdanko politiko hrvatsko, ponatiskujemu kar piše naš konservativni „Slovenec“: „Niti mi Slovenci jih ne bomo mogli spoštovati, če vidimo, da družega ne znajo, ko klanjati se Tizsom, in v ogerskem saboru zmeraj molče prikimovati magjarske večini. — Združenje Dalmacije s Hrvatsko je reč, ki se bo izvršila, Bog ve kedaj ali pa nikoli; saj se granice ne morejo osvojiti. Kaj pa hoče potem mala Hrvatska? Na katero moč oprta si hoče pomoči, ako se stavlja zdaj na zgolj hrvatsko stališče? Životarila bo bedno in siromašno od milosti magjarske, kakor dosedaj, če jej ne pomorejo tisti Srbi, na katere so bili Hrvatje vedno navajeni čez ramo gledati. Nam so Hrvatje in Srbi jednako ljubljene bratje, in ne bo nam v malo škodo, ako Hrvatska propade, ker se nemamo na nikoga naslanjati; žalibog, da je Hrvatska sedaj ravno na najboljem potu, ki vodi v propad in izgubo vsega političnega upliva. Zato se ne moremo zdržati, da ne bi izrekli svojega obžalovanja nad čudnim vedenjem hrvatske narodne stranke. Mótite se, bratje, ako mislite, da bode Avstrija za vas posredovala ter vam Bosno v naročje položila. Ako si

Deklamacija pak:

Spomin A. Janežiču.

(Po A. Umekovej pesni predelal K—m—; deklamuje Urška Torkarjeva.)

Slovenski tū se zbral je denes národ,
Da tebi, Tone! hvalo podeli,
Ker dela! vedno si za nas in zárod;
Naj slava tvoja nikdar ne veni.

Po tebi kl.čejó glasovi mili,
Predragi ki v prezgodnjem grobu spiš!
Oj, radi bi te zopet probudili,
Al, oh, zastónj doné — in ti mo'č š!

Al — še živiš! tvoj duh v prostorih ziblje
Zbujnih se, k živnju vse budi;
V spominu tvojem se vrši in giblje
Veselo petje prerójenih dni!

Med dela tvoja milo se razliva
Nam v radost novih časov solnčni žar,
Krasnejše dan za dnevom se odkriva
Tvoj vsem Slovincem zapuščeni dar!

Naj vojskovodje venčajo si čela,
Naj lovor njih stoletja zeleni,

Na veke tudi tož jo krdela,
Ki prelivala so nedolžna kri.

Drugač pripravljá z deli duh si slavo,
Ostane nezvenljiva vekomaj,
V neskončno dviga se od tod višavo,
Razliva z rajskim svitom se nazaj.

Možaki naši gore in doline
So národu okinčali na čast;
Pognala kal je slovstvene ledine,
Razvija rajske se i omjadi rast.

In tū živi tvoj duh, v prostorih ziblje
Zbujenih se in k živnju vse budi;
V spominu tvojem se vrši in giblje
Veselo petje novih lepših dni.

Doné za tabo glasi mili,
Predragi, ki v prezgodnjem grobu spiš,
Na veke tebe bodemo slavili
V slovenskem rodu vedno ki živiš!

Živiš na veke — in slaviti mora
Te slave matere rajzadnji sin!
Živiš na veke — in čestiti mo a
Slovenec vedne tvoj preblag spomin!

Avstrija Bosno osvoji brez vas, jo bo tudi uredila brez vas, za to bodo uže skrbeli Magjari in Nemci, da se vaša moč n^o bo povečala; naj Srbi zmagajo ali ne zmagajo, politični vpliv Hrvatske je uničen, ako se o pravem času ne povzdigne svojega glasu za turške Slovence. To je tako jasno, da se je le čuditi, kako da se ne najde noben domoljub na Hrvatskem, ki bi to svojim rojakom razložil.

Magjari svoj srd nad Slovanstvom s tem ohlajajo, da vsak trenotek izvohajo, kje v avstrijskeji Srbiji kako „zaroto.“ Sedaj so pali čez hrvatska mesta Pakrac in Belovar, ter vlačijo meščane v zapor da je groza. Kdor ima leto 1848 za sabo je lahko lojalni!

Vnane države.

Iz Rusije se izseljuje mnogo Nemcev. Deželi to ne bode škodovalo, zakaj ruski Nemec je hinavec, egoist in političen breznačajnejši. Nemci beže v Ameriko, ker se boje vojaki biti.

Iz Francoskeje se poroča, da je Orlov v imenu svoje vlade povabil Duc Decačesa da naj bi se udeležil posredovanja mej Turčijo in Srbijo. Decačes pa da nij odločno odgovoril! Sedaj naj bi uže vsak posredoval!

Iz Berlina se piše, da se ondotni poslaniki prav ročno odpravljajo v toplice. Tako je odšel Odo Russel, kakor tudi francoski in ruski poslanec. Žurnalisti sklepajo iz tega na mirno vreme!

Dopisi.

Iz Dunaja 6. avgusta [Izv. dop.] Dr. baron Mundy, višji štabski zdravnik, slavnoznani mož po svojem delovanju i izkustvih v bojnih lazaretih zapustil je nedavno Dunaj ter šel v Srbijo v pomoč ranjenikom. Iz Belgrada je le ta 1. avg. objavil proglas, naj bi avstrijski zdravniki posebno vojaški rezervi šli v Srbijo, ker bi s tem koristili človečanstvu, i po praksi, ki bi si jo pridobili, sebi, in slednjič bi bila to korist tudi za avstrijsko armado. Ali bode vojno ministerstvo dovolilo vojaškim zdravnikom v srbsko vojsko, je še dvomljivo; včeraj je telegram poročal, da je knez Wrede, naš zastopnik v Belgradu, protestiral (!!) zoper dovoljenje, ki ga ministerstvo pa še dalo nij. — Dr. Mundy je imenovan za glavnega bojnega zdravnika v srbskeji armadi. To je čast za Avstrijo. Isti je izdal proklamacijo na Francoze, naj bi zdravniških priprav za ranjence, ki je ne potrebujejo, oddali Srbiji, proklamacijo na Angleže, naj bi denarno ga podpirali v njegovem namenu, na Ruse, naj store, kar jim največ mogoče za srbske ranjence. Skozi Dunaj ide v kratkem velik sanitetni trën v Srbijo iz Petrograda. Ruska carinja sama je obrnila se na naše ministerstvo i na magjarsko, naj ne stavita kakovih zaprek omenjenemu oddelku na potovanje.

V soboto na večer videl sem v nekoveji restavraciji v Praterju več mož z genfskim ručnim križem. Misli sem, da je uže došel ruski sanitetni trën iz Peterburga. Radovednost me je gnala, da jih grem vprašat, je-li so iz Rusije. „Ne“, mi odgovori eden, „a jaz sem Rus“, mi pravi dalje. Na moje vprašanje, ali idejo v Srbijo in odkod, mi naglo in navdušeno odgovarja: „Da v Srbijo, mi pridemo iz Berna, ter smo prvi sanitetni oddelek genfske konvencije same. Ona nas je poslala v Srbijo. Naš chef-zdravnik je Švicar. Mi imamo obilno priprav seboj, za zdaj za najmanj 200 ranjencev. Denarja imamo dosti. Kedar mi malo stvar priredimo, pride jih še mnogo za nami, mej temi tudi več Rusinj, ki so ravnokar v Zürich-u doktorat napravile. Za Srbe je vse na-

vdušeno, vsak goče pomagat iti.“ Povedali smo (dva Slovenca bila sta tudi z menoj) mu, da smo Slovenci, ter da nas navdušenje za Jugoslaštvo žene, da nas vsaka malenkost interesira, bil je še bolj navdušen, najti Jugoslaštvo tu na Dunaji. O dunajsko-nemškeji žurnalistiki izrekel je najslabejšo sodbo. Čez dolgo časa stoprv smo se ločili stiskaje si roke in zatrjevaje si drug drugemu bratko ljubezen.

Iz Rusije 1. avg. [Izv. dop.] Česar je polno srcé, o tem usta govore. Rusko srce je polno sočutja k jugoslovanskemu delu in ruska usta govore povsod le o sreči in o mogočej nesreči bratov Srbov in Črnogorcev. No bilo bi slabo, če bi se samo govorilo. Dejanje je povsod glavna reč in tako je tudi tukaj. Povsod se vse trudi, kolikor bi bilo mogoče izpolniti besede, katere so prav lepo zazvenele po slovanskih časnikih. Če prideš v sobo literatora, on zbira svoje spise, da bi jih pomestil v II. „bratskoji pomoči“, kakor pravi jeden iz delavcev I. knjige tega imena, kateri prav resno vabi v „Nov. Vr.“ k delu v bolj obširnem smislu, kakor je bil prvokrat. Če prideš v sobo, kjer je zbrana množina naroda za čašo krepčalnega čaja, slišiš le govoriti o darih za slovanske južne brate in hodi okolo miz malenka škrinjica z jarkim napisom „dlja Srbov i Črnogorcev.“ V njo padajo kopejke, dvajsetice, petaki, desetaki itd. tako dolgo, da svota v njej znaša več stotin. Če prideš v redakcijo časopisov, tam ti bistro hodijo peresa v prid in široko razširjenje slovanske ideje, tam polagajo se večji zneski mesečni kakor % od zaslužka, in ti zbori so v novejših časih polnjeni tolažbe, Slovanu tak prijetne, da Rusija nikoli ne bode prezirala križev in težav slovanskega juga. „Nov. Vr.“ na pr. je od 8—16 jul. nabralo čez 2000 rub. in razen njega nabira prav lepo število družih večjih ruskih listov. Idi na plešišče, idi v koncertni salon in tam najdeš blagotvorno cilj, iz katere se je zabava osnovala. Nij zabavnega blagotvornega večera, kateri ne dal bi vsaj 50—100 rub. čistega dohoda za trpeče borce slovanske. Idi v hram božji, in tam slišiš iskreno besedo, kateroj spodbuja pravoslavni služabnik božji svojih ovčic k miloserdju in ginjeni narod glasno plaka ter nese poslednjo „kopejko“ svojemu bratu v pomoč. Idi v delavnico potečega najemnika različnih obrtov, in on sočuvstvuje slovanskemu jugu in dovoljuje, prazniti svoje zbiralne kase v prid njemu. Da se ruski narod vrednostopa kakor prvo slovansko pleme s svojimi doneski naprej pred družimi ne bojujočimi plemeni in zavezuje na ta način široke mevlje vsem istim žalibog slovanskim filistrom, kateri so ga vedno dolžili separatizma!

Domače stvari.

— (Nov recept proti „krachom.“) Ljubljanski „Tagblatt“ ga je iztaknil! V včerajšnji številki govori v svojem uvodnem članku o banki Sloveniji in njenem razpadu, ter končuje s to le, sicer nelogično tirado: „Die „Slovenija“ ist todt — möge die klerikale nationale Partei zum verfassungsmässigen Leben erwachen.“ Torej „das verfassungsmässige Leben,“ in banka Slovenija bi ne bila morala likvidirati! — Ako je tu iskati pomoči proti likvidacijam in kridam, to se nam pa vendar čudno zdi, kako da je „krach“

ravno tako brez umiljenja lomil židovske, ustavovne institute, kakor moravske cukrarne. In še bolj čudno se nam zdi, da je „Tagblatt,“ tabernakel ustavovernih idej, vendar tako silno dubijozno podvzetje, katero bi bilo — stoječe na slabejših nogah kot Slovenija v likvidaciji, — uže davno žalostno zaginilo, ako bi se ne zberali skupaj leto za letom tisti žalostnotužni „garantiescheini“! —

— (Velik koncert) v deželnem gledališču bodejo osnovali jutri četrtek 10. avgusta zvečer ob 8. uri trije odlični člani narodne opere v Zagrebu, gospa Milka Gerbičeva in gg. Josip Nolli in Franjo Gerbič z jako zanimivim programom, katerega natančno priobčimo v jutrajšnji številki. Sodelovali bodo iz prijaznosti nekateri tukajšnji godbeni umetniki. Glede na to, da nastopita dva naša rojaka katerih imeni sta slovenskemu občinstvu uže dobro znani, in pa mlada soproga gosp. Gerbiča, tedaj trojica zagrebškemu občinstvu priljubljenih prvih članov opernih na našem gledališču se nadejajo obilnega obiska ljubljanskega občinstva in prav prijetnega večera.

— (Koncert.) Denes je v kazini koncert posebnih virtuofov, ki so tu na prepotovanju. Opozorujemo na inserat zadaj.

— (Logatec gorí!) Ta žalostna novost je šla včeraj po Ljubljani. Koliko je izgorelo, ne znamo še pred sklepom uredovanja. Čujemo, da je zgorela cerkev v spodnjem Logatcu. Tukajšnja požarna straža je šla na pomoč h gašenju.

— (Ubil) se je včeraj delavec pri zidanju mosta čez Kokro pri Kranji. Padel je nanj debel les z odrov.

— (Iz savinjske doline) se piše „Slov. Uč.“ Pri nekeji seji okrajnega šolskega sveta je nemškutarski župnik interpeliral, zakaj se je v nekeji šoli prepevala pesen: „Slovensko dekle.“ Nas prav veseli, da se tudi g. župnik za šolo kaj briga, a to naj bi učiteljem pač dovolil, da smemo sami skrbeti, katera pesen bi se pela in kakšen napev naj bi imela. — Mi učitelji gotovo skrbimo, da se mladina takih pesni nauči prepevati, katere otrokovo nedolžnost ne bodo omadeževale; skrbeti moramo pa dalje tudi, da se mladeji navadi ne samo otroških pesni, ampak tudi takih, katere bodo smeli odrasli navdušeno prepevati, katere bodo izpodrivale sedanje umazane klafarske. Prelepa pesen „Slovensko dekle“ (zložil jo je č. g. župnik Virk) pa je tako nedolžna in mila, da omikanemu človeku morajo solzice v očeh igrati, kadar sliši mladino to pesen prepevati. — Morebiti nekaterim gospodom sumo to ne dopade, ker se v omenjeni pesni dekle imenuje „slovensko“? Kaj pa pesen „Wacht am Rhein“ ali druge nemške, ki se tudi v slov. (recte nemščinskih) šolah pojó?

Razne vesti.

* (Internirani Turci.) Kakor znano so se celovski mestni očetke energično proti ondotnemu interniranju Turcev izrekli, ter s tem vzbudili nekoliko hrupa po turkofilskih listih. Praška „Politika“ piše o tej stvari takole: Celovčanje nočejo sprejeti turške družali in prav imajo; mi bi tudi ne bili radostni, ako bi nam privlekli v naše mesto te tolovaje. Gotovo bi pa bili ti krvoloki v redakcijah „N. Fr. Presse“, „Tagespresse“, „Pester Lloyd“, „Naplo“, „Hon“, in drugih tacihi časnikov z radostjo spreteti in tudi dobro spravljani! Tudi v Translajtaniji bi se jih ne ustrašili in mi ne moremo razumeti, kako da se ti „kulturoborci“ ne tija, kjer jih zaželè. Enako k enakemu! Čerkezi in baži-bo-

žuki, če uže ne grej da bi jih obesili, naj ostanejo mej Huni-Azijati! Istina je to!"

* (Volkovi.) Pri Sisku je 1. t. m. 18 lovcev naredilo lov na volkove. Ustrelilo se je pet volkov. V tem času pač v monarhiji malo kje mogoče!

* (Razstava nemških frizerjev.) Sedaj ko hiti vse s silnim napredkom v dneve prihodnje, sedaj tudi nemški brivci niso mirovati mogli, in šli so in odprli v Grünzenich-u pri Kölnu razstavo svojih izdelkov, ter sklicali svoj „kongres.“ Obiskovalci te originalne razstave strmiijo nad „prijetno“ zloženimi kupi, napačnih las, barok, frizur, cofov in družih lepotij, s katerimi nas ženski spol prevaruje, ter lovi v skrbno nastavljen mreže. Da je razstava dobro obiskovana posebno od dam, se ve. In marsikatero srce se topi v željah po teh bogatih, katere bi morda vse rado imelo — sebi v radost, po cerkvi združenemu soprogu pa v tugo in srd. — Posebnega vpliva na nemško kulturo pa ta „brivski“ kongres menda ne bode imel!

V konceptu uže jako izurjen (249)

jurist

želi takoj vstopiti v službo kacega slovenskega advokata. Poprašanje pri administraciji „Slov. Nar.“

Dorško olje

iz sale kitovih jeter,

iz Borgena na Norveškem;

rumeno 1 steklenica 60 kr.;
nepremočljivo brez okusa in duha 1 steklenica 80 kr.;

se železnim jodirom 1 steklenica 1 gold.

Da se ponarejevanju izogne vtisneno bo moje ime na vsaki steklenici.

(E3-19)

Gabriel Piccoli,

lekar, na dunajski cesti v Ljubljani.

V kazini

je v sredo 9. t. m. ob ugodnem in ne-ugodnem vremenu

KONCERT

kvarteta na gozdni rog c. kr. orkestra dunajske dvorne opere.

Gospodje:

J. Schantl, J. Loibl, J. Helmsky, W. Kleinecke jun.

Program:

I. oddel:

1. Lovski kor iz opere „Freischütz“ od C. M. v. Webera.
2. Adagio iz Sonate pathetique od L. v. Beethovena.
3. „Frisch auf zur Jagd!“ lovski kor od J. Schantla.
4. Sanjstvo od R. Schumann, za kvartet na gozdni rog aranžiral J. Schantl.
5. Odmor iz Preziose od C. M. v. Webera.
6. „Alpenklänge“ od pok. Ferd. Schantla.
7. „Der Operntrümmen“, kvadlibet od J. Schantla.
8. „Jägerlust-Marsch“ po motivih iz Lützowega divjega lova od J. Schantla.

II. Oddel:

9. Muzikalni razgled, potpourri od J. Schantla.
10. Molitev iz opere „Freischütz“ od C. M. v. Webera, izpeljana con sordino.
11. „Im tiefen Keller“, so'o za bas-corno izvede Kleinecke jun.
12. Pilger-Chor iz opere „Tannhäuser“ od R. Wagnera.
13. „Loreley“ od Suchera, izvedena con sordino.
14. „Ländler“ od J. Lannera.
15. „Die Wasserfahrt“ od Mendelssohna.
16. Mars ob Kiala.

Začetek ob 8. uri. — Vstopnina za osoko 40 kr.

Ta kvartet bo samo ta jedini koncert naredil, ker tu le skozi potuje, zaradi tega bode koncert vršil se tudi ko bi slabo vreme bilo.

Parni stroj

z 2½ in zraven stoječ kotel s četero konjske moči od Lachappelle v Parizu, na dalje jedna krožna žaga, primož z vint, naklo, stružnica, in velika shramba za razpostavljanje prodaje se prav po ceni (237-5)

v kolodvorskej ulici št. 117 v Ljubljani.

Dunajska borza 8. avgusta.

(Isirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	66	glđ	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70		20	
1860 drž. posojilo	110		75	
Akcije narodne banke	856		—	
Kreditne akcije	145		80	
London	123		25	
Napol.	9		80	
C. k. cekini	5		91	
Srebro	101		60	

Ad Nr. 5181.

Oznaniilo.

Dne 7., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 16., 17., 19., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31. avgusta, dalje dne 1., 2., 4., 5., 6. in 7. septembra t. l., vselej od zjutraj ob petih do dveh po polu dne se bo v Ljubljani stoječi c. kr. topniški polk vadil v streljanji na ostro (s kuglami) na vadilišču pri Vižmarjih, na prostoru pod kantonsko cesto mej Spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom.

Zavoljo nevarnosti na življenji je v gori imenovanih dneh in urah ljudem prepovedano, stopiti na vadilišče mej prostorjem gori imenovanim, katero prostorje bode, dokler se bode streljalo, zaznamovano po naznanilnih stražah; tako je tudi ob tem času prepovedano, stopiti na kantonsko cesto mej Spodnjimi Gameljni in Černuškim mostom, kjer bodo na obeh koncih te ceste tudi naznanilne straže stale.

Strelivo, kar se ga najde, se mora takoj izročiti podčastniku pri c. k. topniških depositorjih na Ljubljanskem polji postavljenemu, ter se bode dobilo za-nj plačilo, katero je za to odloženo od cesarskega zaklada.

Vsakteri se pa resno svaruje, da naj previdno ravna z najdenimi nabasanimi strelili, katera se še niso raznesla, sicer utegnejo tistemu, ki jih najde, in drugim strašno nevarna biti. (241-3)

V Ljubljani, 29. julija 1876.

Od c. kr. deželne vlade.

Umrli v Ljubljani

od 4. do 7. avgusta:

Šimen Lukinovič, delavec, 40 l., za oslabiljenjem. — Antonija Novak, krojašk otrok, za atrofijo. — Amalija Zabukovec, uradnišk otrok, za oslabiljenjem. — Miha Gabrček, delavec, za vročnico. — Marija Kož, otrok, za Bryghtovo ledično brlezniijo. — Avgust Strubelj, otrok, za atrofijo. — Alojzija Rihar, ot ok. za atrofijo. — Janez Kopač, delavec, v bolnici, za jetiko. — Jožef Velepč, delavec, v bolnici, za jetiko.

Št. 4406.

Naznanilo.

Zarad snaženja prostorij ostane **kranjska deželna blagajnica** od 11. do vštetega 14. avgusta 1876 zaprta. (247-1)

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 6. avgusta l. 1876.

Henrik Lanz

v Mannheimu in Regensburgu.

Največja zaloga na Nemškem, kder se izdelujejo

mlatilnice z vlačilom, in ročne mlatilnice, in stroji za klajo rezati.

Vsa razprodaja koncem leta 1875 znaša 50.000 strojev.

24 častnih diplom, 18 zlatih, 41 srebrnih, 14 bronastih svetinj za „izvrstno izdelovanje.“

Vedna zaloga je pri gospodu Pavel Skaletu v Ljubljani in Gustav Barthu v Celovcu.

Ilustrirani ceniki pošiljajo se na zahtevanje zastoj in frankirani. (233-3)

Zaloga hišnega orodja

Fr. Doberleta in H. Harischa

v Ljubljani,

v frančiškanskej ulici št. 8 in na dunajski cesti št. 79.

Največja zaloga hišnega orodja,

izdelanega navadno lepo, kakor tudi najbožatejše okinčanega.

ZALOGA

domačih in inozemskih snovi za mobilije, zagrinjal, rolleaux za okna, prtov za mize, koltrov za postelje, kakor tudi preprog.

Prevzemata tudi tapetiranje sob in okinčanje celih stanovanj, hotelov, kopelj, kancelij itd. itd.

Ceniki in narisi pošiljajo se na zahtevanje zastoj, ravno tako oddaje se hišno orodje ali sploh pošiljatev za plačilo na obroke. (248-1)

Cene so kar najmogoče nizke.

Glavno zastopništvo se oddaje.

Jedna najstarejših in najboljših avstrijskih zavarovalnic na življenje išče za **Kranjsko** s sedežem v Ljubljani zmožnega zastopnika.

Kdor želi ta posel, naj v nemškem jeziku spisano ponudbo do

19. avgusta

dopošlje administraciji „Slovenskega Naroda“, pod naslovom „Glavno zastopništvo“, ter naznani tudi stanovanje, da se bode potem moglo tudi osobno pogoditi in zmeniti. (246-1)